

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SPORTO ĮSTATYMO NR. I-1151 2 IR 19 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-2431**

Nr.
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2023 m. balandžio 5 d. sprendimo Nr. SV-S-878 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 3 punktą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Pritarti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 2 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu Nr. XIVP-2431 (toliau – Įstatymo projektas) keliamam siekiui įgyvendinti viešąjį interesą skaidriai, efektyviai, įtraukiai ir demokratiniais principais paremtai sporto šakų federacijų veiklai, tačiau nepritarti Įstatymo projektu siūlomoms teisinio reguliavimo priemonėms dėl šių priežasčių:

1. Nacionalinės sporto šakų federacijos, būdamos asociacijomis pagal Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymą ir nevyriausybiniomis organizacijomis pagal Lietuvos Respublikos nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymą, yra tarptautinių sporto šakų federacijų narės, vadovaujasi tarptautinių sporto šakų federacijų nustatytais taisyklėmis ir reikalavimais, pagal juos organizuoja aukšto meistriško sporto varžybas. Tarptautinės sporto šakų federacijos veikia vadovaudamosi tarptautiniais teisės aktais. Lietuvos Respublikos sporto įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje įtvirtinta aukšto meistriško sporto varžybų sąvoka yra skirta apibrėžti visoms aukšto meistriško sporto varžyboms, nepriklausomai nuo to, ar sporto šakos federacija siekia gauti valstybės biudžeto lėšų savo parengtai aukšto meistriško sporto programai įgyvendinti, ar nesiekia jų gauti. Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje yra nustatyti kriterijai, kuriuos atitinkanti nacionalinė sporto šakos federacija gali siekti gauti valstybės biudžeto lėšų savo parengtai aukšto meistriško sporto programai įgyvendinti. Priėmus Įstatymo projektą, kuriuo siūloma Sporto įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje įtvirtintą aukšto meistriško sporto varžybų sąvoką susieti su Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatytais kriterijais, susidarys tokia teisinė situacija, kai sporto šakų federacijų pagal tarptautinių sporto šakų federacijų nustatytus reikalavimus organizuojamos aukšto meistriško sporto varžybos pagal Sporto įstatymą nebus laikomos aukšto meistriško sporto varžybomis, nors tokios varžybos bus organizuojamos pagal tarptautinės sporto šakos federacijos nustatytas taisykles ir pagal šias laikomos aukšto meistriško sporto varžybomis.

Taigi aukšto meistriskumo sporto varžybas galės organizuoti tik tos sporto šakų federacijos, kurios atitiks Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus ir kurių parengtoms aukšto meistriskumo sporto programoms įgyvendinti sieks gauti valstybės biudžeto lėšų. Tuo atveju, jei sporto šakos federacija neprašys valstybės biudžeto lėšų, o sporto šaką plėtos vadovaudamasi tarptautinės sporto šakos federacijos nustatytomis taisyklėmis bei gaudama tik tarptautinės sporto šakos federacijos finansavimą, tokios sporto šakos federacijos organizuojamos varžybos pagal Sporto įstatymą nebus laikomos aukšto meistriskumo sporto varžybomis. Tuo yra ne tik susiaurinamas galimas aukšto meistriskumo sporto varžybų ratas, tačiau ir paneigiama sporto šakų federacijų teisė vadovaujantis tarptautinių sporto šakų federacijų nustatytomis taisyklėmis organizuoti aukšto meistriskumo sporto varžybas, kurios yra įtrauktos į tarptautinės sporto šakos ar sporto šakos federacijos oficialų sporto renginių kalendorių. Tuo pačiu pažymėtina, kad Sporto įstatymo 2 straipsnio 29 dalis nustato, kad sporto šakos federacija yra atsakinga už tam tikrą sporto šaką, ją plėtoja, atstovauja jos atstovų interesams, nustato jai būdingus reikalavimus ir (ar) užtikrina jų laikymąsi, rengia ir įgyvendina įvairias tos sporto šakos populiarinimo priemones.

2. Įstatymo projekto 2 straipsnio 1 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 13 punkte siūloma nustatyti, kad sporto šakų federacijos, siekiančios gauti valstybės biudžeto lėšų aukšto meistriskumo sporto programai įgyvendinti, įstatuose turi būti nustatyta tokia tvarka, pagal kurią sporto šakos federacijos valdymo organų nariais gali būti tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, tačiau nėra nustatomi konkretūs reikalavimai nepriekaištingai reputacijai, kuriuos turi atitikti asmenys, renkami sporto šakos federacijos valdymo organų nariais, taip pat siūlomas nustatyti reikalavimas nederą su kitose Sporto įstatymo nuostatose nustatytomis sąlygomis, pavyzdžiui, sporto šakos federacijos valdymo organų nariams taikomi kriterijai, kurių neatitinkantys subjektai negali gauti valstybės biudžeto lėšų, jau yra įtvirtinti Sporto įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 7 punkte, Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatyta, kad sporto šakos federacija turi atitikti Nevyriausybinų organizacijų plėtos įstatyme nevyriausybiniams organizacijoms keliamus reikalavimus ir Asociacijų įstatyme asociacijoms keliamus reikalavimus. Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė rengia ir Seimo pavasario sesijai planuoja pateikti Lietuvos Respublikos sporto įstatymo Nr. I-1151 pakeitimo įstatymo projektą, kuriuo siūloma griežtinti Sporto įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 7 punkte sporto šakos federacijos valdymo organų nariams keliamus reikalavimus.

3. Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punkto nuostata nepagrįstai siaurinamas galimų sporto šakos federacijos narių ratas, t. y. sporto šakos federacijos nariais galės tapti tik juridiniai asmenys. Asociacijų įstatymu fizinių asmenų teisės tapti asociacijos nariais nėra ribojamos. Tai lemia išskirtinį, fragmentišką ir konstitucinio asmenų lygiateisiškumo principo, kuris taikytinas ne tik fiziniams, bet ir juridiniams asmenims (be kita ko,

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1996 m. vasario 28 d. nutarimas byloje Nr. 10/95, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2012 m. kovo 29 d. nutarimas byloje Nr. 21/2010-30/2010), neatitinkantį teisinį reguliavimą.

4. Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punkto nuostata, kad subjektų, siekiančių tapti sporto šakos federacijos nariais, nustatytą laikotarpį veikla būtų tiesiogiai susijusi su sporto šakos plėtojimu, neatitinka kitų Sporto įstatymo nuostatų, pavyzdžiui, Sporto įstatymo 2 straipsnio 29 dalis nustato, kad sporto šaką plėtoja sporto šakos federacija, kuri yra už ją atsakinga, sporto šakos federacija atstovauja jos atstovų interesams, nustato jai būdingus reikalavimus ir (ar) užtikrina jų laikymąsi, rengia ir įgyvendina įvairias tos sporto šakos populiarinimo priemones.

5. Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punkte siūlomi nustatyti reikalavimai ne mažiau kaip pastaruosius vienus metus dalyvauti sporto šakos aukšto meistriškumo varžybose ar ne mažiau kaip pastaruosius dvejus metus dalyvauti sporto šakos fizinio aktyvumo veikloje yra pernelyg plataus turinio ir neapibrėžti, taip pat nėra aiškūs argumentai, kuriais yra grindžiamas toks siūlymas. Pažymėtina, kad Sporto įstatymo 2 straipsnio 15 dalis nustato, kad fizinio aktyvumo veikla laikoma bet kokia asmens fizinė veikla, kuria siekiama stiprinti sveikatą, tobulinti fizines ir psichines savybes bei įgūdžius neturint tikslo pasirengti aukšto meistriškumo sporto varžyboms ir (ar) dalyvauti jose, taip pat veikla šviečiant visuomenę sporto, fizinio aktyvumo ir jais pasiekiamo sveikatos stiprinimo klausimais. Taip pat nėra aišku, kokiais argumentais remiantis yra siūloma nustatyti būtent vienų metų ir dvejų metų laikotarpius, nėra aišku ir nuo kada toks laikotarpis būtų pradėtas skaičiuoti.

6. Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punktu nepagrįstai ribojama asmenų teisė tapti sporto šakos federacijos nariais, siūlant nustatyti reikalavimą jiems „turėti ar įvairiais pagrindais valdyti sporto šakos pratyboms būtiną infrastruktūrą“, taip pat nėra įvertinta tuo aspektu, kad kai kuriose sporto šakose tokią infrastruktūrą sporto šakos federacijos nariams apskritai nėra būtina arba neįmanoma valdyti nuosavybės teise ar kitais pagrindais, pavyzdžiui, lauko sporto šakose (orientavimosi sportas, sportinė žūklė), ekstremalaus sporto šakose (alpinizmo sportas), intelekto sporto šakose (šachmatai).

7. Nėra aišku, kaip turėtų būti nustatyta atitiktis minėtiems Įstatymo projekto 2 straipsnio 2 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 14 punkte siūlomiems nustatyti reikalavimams minėtais aspektais, siekiant skirti valstybės biudžeto lėšas, dėl to šie reikalavimai galimai taptų neįgyvendinami, todėl sporto šakų federacijos būtų laikomos neatitinkančiomis Sporto įstatymo 19 straipsnyje nustatytų kriterijų ir dėl to jų parengtoms aukšto meistriškumo sporto programoms įgyvendinti negalės būti skirtos valstybės biudžeto lėšos. Tuo didinama ir administracinė našta, kadangi atitiktį tokiems siūlomiems nustatyti reikalavimams turės nustatyti

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro įgaliota institucija.

8. Įstatymo projekto 2 straipsnio 3 dalimi keičiamo Sporto įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 15 punkte siūloma nustatyti, kad sporto šakos federacijos įstatuose turi būti nustatyta tokia tvarka, pagal kurią ne mažiau kaip 2/3 valdymo organų narių sporto šakos federacijos nariai renka tiesiogiai visuotiniame narių susirinkime, tačiau nėra aišku, kokiais argumentais yra grindžiamas siūlymas būtent ne mažiau kaip 2/3 valdymo organų narių turi būti išrinkti tiesiogiai visuotiniame narių susirinkime ir kaip būtent toks sporto šakos federacijos valdymo organų narių išrinkimo būdas yra tiesiogiai susijęs su aukšto meistriškumo sporto varžybų organizavimu (siejant su Įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Sporto įstatymo 2 straipsnio 9 dalimi).

9. Įstatymo projektu siūlomų asociacijų laisvės, t. y. sporto šakos federacijos narių teisė rinkti valdymo organų narius savo nustatyta tvarka ir nuožiūra, ribojimų būtinumas ar jų proporcingumas siekiamam tikslui nėra pagrįstas. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 35 straipsnio 1 dalimi yra pripažįstama asociacijų, kurių veikla grindžiama savanoriška naryste ir kurios veikia dėl savo narių interesų, laisvė ir įvairovė (be kita ko, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2004 m. liepos 1 d. nutarimas byloje Nr. 04/04, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2005 m. vasario 10 d. sprendimas byloje Nr. 04/04, Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2019 m. liepos 11 d. nutarimas Nr. KT21-N10/2019).

10. Įstatymo projektu siūlomas teisinis reguliavimas neatitinka Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 6 ir 7 punktuose nustatytų teisėkūros sistemiškumo principo, reiškiančio, kad teisės normos derėtų tarpusavyje, teisėkūros aiškumo principo, pagal kurį teisinis reguliavimas turi būti logiškas ir nuoseklus, taip pat pagarbos asmens teisėms ir laisvėms principo, reiškiančio, kad teisės aktų nuostatos turi užtikrinti ir negali paneigti Konstitucijoje, Europos Sąjungos teisės aktuose, Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse, Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų asmens teisių ir laisvių, teisėtų interesų.

Ministras Pirmininkas

Švietimo, mokslo ir sporto ministras